

De openleeromgeving van het Manchestergebouw

Lamia Kocaman

Op vijf minuten wandelen van het station van Aalst huist Ligo, een organisatie met centra voor basiseducatie voor laaggeschoolden. De nieuwe vestiging in Aalst is deel van de erfgoedsite Filature du Canal. Dit voormalige industriële complex aan de Dender was cruciaal voor de textielindustrie in Aalst in de negentiende eeuw. Het Manchestergebouw vormt een schakel in het masterplan voor de stationsbuurt dat een impuls moet geven aan de postindustriële stad en bestaande industriële gebouwen wil hergebruiken. Het gebouw was vroeger een spinnerij, later een postsite. Nu huisvesten de eerste twee verdiepingen ruimtes voor volwassenonderwijs.

Het Manchestergebouw wordt gekenmerkt door zwaarte en massiviteit. Van buiten geeft de oude gevel van de spinnerij weinig prijs. Aan de straatkant is er een nieuwe koffiebar die fungeert als laagdrempelige connectie met de school en de stad. Wanneer je in het gebouw binnenkomt, word je verrast door de openheid van het project. Het industriële casco van stalen balken en kolommen is behouden. In het midden is de vloer van de tweede verdieping weggelaten om een vide te creëren. Vanuit de vide vertrekken twee meanderende betonnen trappen.

Op een manier is de circulatie georganiseerd zoals in veel scholen: rond een speeltuin, die hier de vorm heeft van een agora waar iedereen samenkomt. De vlijtige

cursisten werken er graag samen aan de tafels. Dankzij het doordachte akoestische ontwerp laten de ruimtes ook toe om met de deuren open les te geven. Het gebouw voelt eerder aan als een gedeelde ruimte dan als een reeks afgesloten kamers. Hoewel het gebouw groot is (3500 vierkante meter) en er veel cursisten les volgen, is het gebouw enorm rustgevend, zowel visueel als akoestisch. De structuur is eenvoudig en leesbaar gelaten, maar er is gekozen om de technische installaties, zoals ventilatiekanalen, discreet weg te stoppen. Rond de agora bevinden zich klaslokalen, gericht naar de gevels. De binnenmuren van de lokalen bestaan uit wanden waarbij, afhankelijk van de nodige privacy, er grote ramen of doorschijnende panelen zijn aangebracht. Hierdoor kan het zonlicht tot diep in het gebouw doordringen. Dit brengt ook de gewenste subtiliteit, transparantie en openheid in het ontwerp. De wanden zijn eenvoudig demonteerbaar naargelang de veranderende noden van de gebruikers.

Areal Architecten wist met een beperkt budget een bijzonder genereuze architectuur te realiseren die rekening houdt met de gebruikers. Die ruimhartigheid wordt ook dankbaar ontvangen. De leeromgeving nodigt uit om te blijven leren, en volwassen studenten krijgen een plek die op hen is afgestemd en niet schools aanvoelt.